

Akční plán podpory rozvoje využívání biometanu

červenec 2025

Ministerstvo životního prostředí

ve spolupráci

s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem zemědělství a Ministerstvem dopravy

Obsah

Akční plán podpory rozvoje využívání biometanu	1
Úvod a cíle pro oblast biometanu	3
1.1 Východiska	3
1.2 Národní kontext rozvoje biometanu	5
Popis současného stavu využívání biometanu v ČR	8
1.3 Výroba biometanu v ČR	8
Překážky a předpoklady rozvoje biometanu v ČR	10
1.4 Transformace bioplynových stanic	10
1.5 Napojení biometanových výroben na plynárenskou síť	11
1.6 Potenciál biomasy	11
1.7 Uplatnění biometanu v dopravě	13
1.8 Poptávka po biometanu	14
1.9 Role stanic ve výrobě elektřiny a tepla	14
1.10 Technologie využití CO ₂	15
Návrhy opatření pro rozvoj biometanu	15
1.11 Provozní podpora pomocí aukčního bonusu	15
1.12 Záruky původu biometanu a schéma kritérií udržitelnosti	16
1.13 Investiční podpora	17
1.14 Podpora poptávky pomocí implementace směrnice RED III zajištěním minimálního podílu biometanu v dopravě	18
1.15 Podpora poptávky v sektoru dopravy formou dotací na nákup vozidel	19
1.16 Podpora rozvoje zkapalňovací infrastruktury LNG/bioLNG	19
1.17 Analýza zjednodušení povolovacích procesů	20
1.18 Financování opatření	20
Použitá literatura a zdroje	22

Úvod a cíle pro oblast biometanu

1.1 Východiska

Biometan představuje významný prvek v přechodu k udržitelné energetice. Tento dokument analyzuje současný stav a překážky rozvoje biometanu v České republice a navrhuje opatření potřebná k rozvoji biometanu v kontextu naplňování evropských a národních klimaticko-energetických cílů.

Tento dokument vychází z cílů a nástrojů definovaných v národních strategických dokumentech, zvláště Vnitrostátního plánu České republiky v oblasti energetiky a klimatu (dále NEKP) a 2. Aktualizace národního akčního plánu čisté mobility z roku 2024 (dále NAP ČM). Tento plán navazuje na výše uvedené strategie a přináší konkrétnější a detailnější opatření pro rozvoj biometanu na období do roku 2030. Rozvoj biometanu je nezbytný rovněž z důvodu plnění evropského cíle stanoveného v revidované směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, která stanovuje národní cíle podílu energie z obnovitelných zdrojů v dopravě do roku 2030, včetně podílu pro pokročilá biopaliva a bioplyn.

Rozvoj výroby biometanu v ČR byl do současnosti jen velmi pomalý a významně zaostává za národními cíli. Biometan je příležitostí k diverzifikaci českého energetického mixu a přechodu k udržitelným zdrojům energie v elektroenergetice i dopravě. Jeho využití může přispět k významnému snížení emisí skleníkových plynů, zvýšení energetické soběstačnosti a posílení bezpečnosti dodávek energie. Biometan má potenciál podpořit rozvoj venkova. Může se stát zdrojem nových pracovních příležitostí, zlepšit kvalitu půdy prostřednictvím využití organických odpadů a dalších biologických materiálů.

Tento dokument je připravován s ohledem na cíle do roku 2030, přičemž opatření navržená v plánu jsou určena k implementaci v horizontu následujících dvou až tří let. Evropský kontext rozvoje biometanu

Evropská unie považuje rozvoj biometanu za klíčovou součást své strategie k dosažení klimatické neutrality do roku 2050. Biometan je ceněn zejména pro svou schopnost dekarbonizovat obtížně elektrifikovatelné sektory, jako jsou specifické oblasti dopravy, průmyslu, vytápění (například těžká nákladní doprava nebo vysokoteplotní procesy). Napomáhá také snižování závislosti EU na dovozu zemního plynu a ropy.

Zelená dohoda pro Evropu

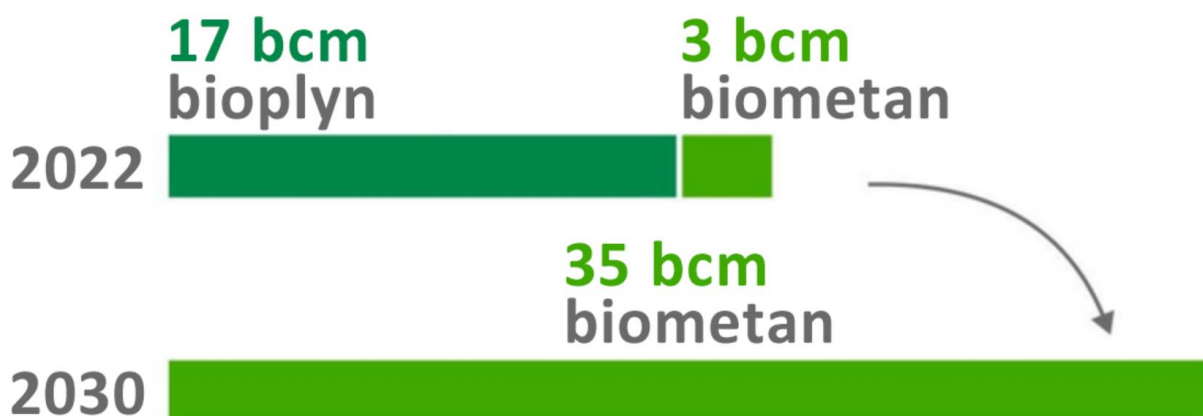
Zelená dohoda pro Evropu, představená Evropskou komisí v roce 2019, tvoří základ evropské klimatické politiky. Jejím cílem je učinit z Evropské unie klimaticky neutrální ekonomiku do roku 2050. V rámci této dohody se EU zavázala snížit emise skleníkových plynů o 55 % do roku 2030 oproti úrovním z roku 1990 a dosáhnout podílu obnovitelných zdrojů 42,5 % konečné spotřeby energie. Biometan zde figuruje jako důležitý nástroj pro náhradu fosilního zemního plynu v různých odvětvích, což přispívá k dosažení těchto klimatických cílů.

REPowerEU

Na jaře roku 2022 předložila Evropská komise jako reakci na invazi Ruska na Ukrajinu plán REPowerEU. Tento plán klade důraz na rychlé snížení závislosti na ruských fosilních palivech. V oblasti biometanu se plán REPowerEU zaměřuje na zvýšení produkce biometanu v EU na 35 mld. m³ do roku 2030, což představuje významný cíl, který má zajistit větší energetickou nezávislost a zároveň podpořit klimatickou politiku. Současně EK zveřejnila doprovodný pracovní dokument¹, který navrhuje řadu kroků k odemknutí potenciálu bioplynu a biometanu v EU. Navrhovaná opatření se zaměřují na rozšíření produkce bioplynu na udržitelný objem, který lze upgradovat na biometan, a podporu výroby biometanu z odpadů a zbytků, spíše než z tradičních potravin a krmných plodin. Některé zemědělské plodiny přinášejí zajímavou

příležitost pro zpestření osevních postupů, snížení eroze, zadržování vody v krajině a udržitelnou přírodní výrobu dusíku.

#REPowerEu

Směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (RED II a RED III)

Jedním z nejdůležitějších právních nástrojů ovlivňujících rozvoj biometanu je směrnice Evropského parlamentu a Rady 2018/2001/EU o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (RED). Dle této směrnice mají členské státy zajistit, aby podíl obnovitelných zdrojů energie na celkové spotřebě energie v EU činil v roce 2030 minimálně 42,5 %. Směrnice dále obsahuje separátní cíl pro odvětví dopravy, kde každý členský stát má zajistit, aby podíl energie z obnovitelných zdrojů v tomto odvětví činil v roce 2030 minimálně 29 %, alternativně bylo dosaženo 14,5 % snížení emisí skleníkových plynů v porovnání s fosilní alternativou. Každý členský stát má dále zajistit minimální podíl tzv. pokročilých biopaliv a pokročilého biometanu, jež jsou vyráběny z nepotravinářské biomasy či odpadů.

Směrnice o plynárenství a vodíku

V roce 2021 Evropská komise představila balíček legislativních návrhů zaměřených na transformaci trhu s plynem. V roce 2024 byl plynárenský balíček schválen, obsahuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1788 ze dne 13. června 2024 o společných pravidlech pro vnitřní trh s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a vodíkem, která má za cíl vytvořit jednotný evropský trh s plynem, kde biometan a vodík budou hrát klíčovou roli v dekarbonizaci plynárenského sektoru. Součástí balíčku je také Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1789 ze dne 13. června 2024 o vnitřním trhu s plynem z obnovitelných zdrojů, se zemním plynem a s vodíkem.

Průmyslové partnerství pro biometan

V roce 2022 byla spuštěna iniciativa Průmyslové partnerství pro biometan, která má podporovat udržitelnou výrobu a využití biometanu a dosažení evropských cílů. Partnerství má za úkol podporovat aktivní spolupráci mezi Evropskou komisí, členskými státy EU, zástupci průmyslu, výrobci biomasy, akademiky a nevládními organizacemi.

Nařízení o průmyslu pro nulové čisté emise (NZIA)

Jedná se o legislativní rámec EU z roku 2023 zaměřený na posílení výrobních kapacit EU v klíčových sektorech čistých technologií. Klade důraz na strategické investice, zrychlení povolenacích procesů a podporu inovací v rámci celé EU, což představuje významnou příležitost i pro český průmysl. Česko může využít tohoto rámce k rozvoji sektoru bioplynových stanic a technologií na čištění bioplynu. Výroba zařízení, jako jsou membránové separátory, systémy pro využití CO₂ nebo infrastruktura pro distribuci biometanu, může vytvořit nová pracovní místa a posílit konkurenceschopnost českých firem na trhu čistých technologií.

Další evropská legislativa

Rozvoj využití biometanu ovlivní i další již existující evropská legislativa. Jedná se např. o směrnici o energetické účinnosti (EED), která do budoucna zpřísňuje podíl obnovitelného tepla v účinných soustavách dálkového vytápění. Nařízení o obchodování s emisemi v sektorech budov a dopravy (ETS II) zavádí dodatečné uhlíkové náklady na fosilní paliva, včetně zemního plynu, což podporuje přechod k nízkouhlíkovým alternativám, jako je biometan. Směrnice o energetické náročnosti budov (EPBD) stanoví přísnější požadavky na energetickou efektivitu a předpokládá preferenci využívání biometanu jako jediné akceptovatelné plynové složky v dlouhodobém horizontu. Nařízení (EU) 2024/1610 zpřísňuje emisní standardy pro těžká nákladní vozidla a ukládá Evropské komisi povinnost prověřit možnosti registrace vozidel poháněných výhradně CO₂ neutrálními palivy.

1.2 Národní kontext rozvoje biometanu

Česká republika se ve své dlouhodobé energetické a klimatické politice zaměřuje na rozvoj biometanu jako klíčového obnovitelného zdroje energie. Biometan má potenciál hrát důležitou roli nejen v oblasti dekarbonizace energetiky, ale i ve zvyšování energetické bezpečnosti a soběstačnosti. Vzhledem k tomu, že se jedná o udržitelný zdroj plynu, který je vyráběn z organických odpadů, má biometan významný potenciál částečně nahradit fosilní zemní plyn v sektoru plynárenství i dopravy.

Biometan bude hrát zásadní roli v oblasti plynárenství, kde může postupně nahrazovat fosilní zemní plyn. Česká republika usiluje o širší využití biometanu primárně pro vtláčení do plynovodní sítě, což umožní jeho širší distribuci a využití v domácnostech, průmyslu i energetice.

Biometan je v České republice řešen v několika zásadních strategických dokumentech:

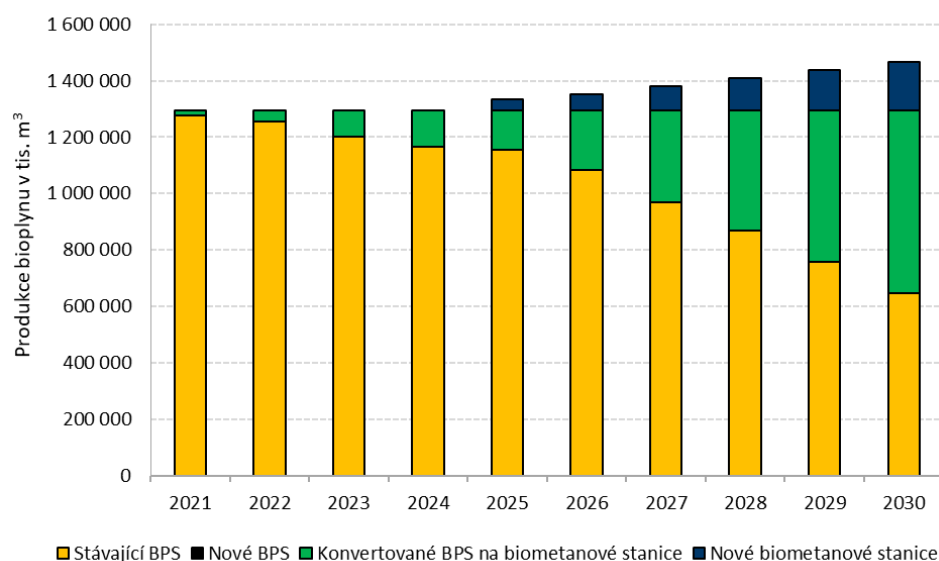
- **Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu, prosinec 2024 (NEKP):** Definuje cíl dosáhnout podílu 30,1 % obnovitelných zdrojů energie (na hrubé konečné spotřebě energie), včetně biometanu, do roku 2030.
- **2. Aktualizace národního akčního plánu čisté mobility, 2024 (NAP ČM):** Zaměřuje se na podporu využívání biometanu jako paliva pro dopravu, především ve formě bioCNG a bioLNG a popř. také RFNBO.
- **Státní energetická koncepce, návrh 2024:** Obsahuje dlouhodobé cíle pro zajištění bezpečnosti dodávek energie a snížení emisí skleníkových plynů, přičemž biometan zde figuruje jako klíčový prvek dekarbonizace.
- **Politika ochrany klimatu ČR, návrh 2024:** Zmiňuje biometan jako důležitý prvek transformace ke klimaticky neutrální ekonomice.

NEKP uvádí, že biometan bude významným nástrojem pro snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů v rámci energetického mixu.

2. Aktualizace národního akčního plánu čisté mobility považuje biometan za klíčový nástroj pro dekarbonizaci těžké nákladní dopravy a pro snížení emisí skleníkových plynů v městské hromadné dopravě. Plán obsahuje také opatření na podporu rozvoje čerpací infrastruktury. Pro splnění cíle zajištění minimálního podílu pokročilých biopaliv a biometanu obsaženého ve směrnici RED III je nutný postupný nárůst spotřeby biometanu v dopravě. V případě bioLNG by se mělo jednat o 5,9-7 PJ neboli cca 110-130 tis. tun bioLNG, v případě bioCNG jde pak o 4,5 PJ neboli cca 130 mil. m³ biometanu.

NEKP uvádí následující graf, který zobrazuje očekávanou produkci bioplynu v rozdělení na současné, konvertované a nové stanice. Tyto cíle nebyly revidovány a zůstávají stejné jako v původním plánu z roku 2020.

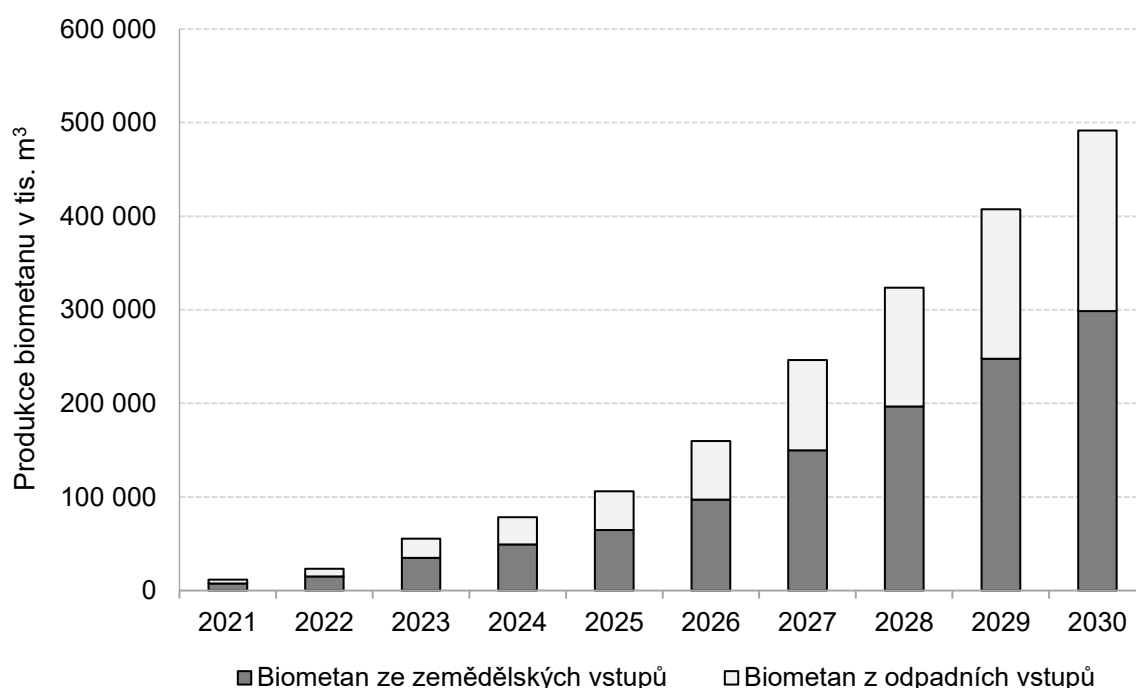
Graf 1: Předpokládaná produkce bioplynu v rozdělení na stávající, konvertované a nové

Zdroj: Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu

Následující graf ukazuje předpokládanou produkci biometanu dle použité vstupní suroviny.

Graf 2: Předpokládaná produkce biometanu dle zdroje

Zdroj: Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu

Potřeba biometanu po roce 2030 bude ještě stoupat spolu s dalšími, vyššími nároky na dekarbonizaci.

Pro zajištění dostatečného objemu biometanu je třeba zajistit jeho domácí výrobu, podpořit přechod části stávajících bioplynových stanic od výroby elektrické energie (zvláště pro tzv. base load) k výrobě biometanu a vytvořit stimuly pro výstavbu nových výroben zpracovávajících biologicky rozložitelný odpad. Využití vstupů ze zemědělství nesmí jít proti ochraně přírody a biodiverzity, zejména proti využití

organických zbytků pro zlepšení/zachování kvality půd nebo pěstování energeticky využitelných plodin na úkor druhově pestré produkci pro potravinářství a biodiverzitu. Potenciál biomasy je detailněji rozebrán v kapitole 3.3.

Zvýšení výroby biometanu a výstavba nových bioplynových stanic v souladu s prognózami Vnitrostátního plánu ČR pro oblast energetiky a klimatu dojde k zvýšení produkce digestátu. Ten může být využit v případě splnění všech požadavků zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, a jeho prováděcích předpisů jako hodnotné organicko-minerální hnojivo, ale v případě nevhodného zacházení s ním může dojít k závažným negativním dopadům na životní prostředí. Aby se nežádoucím dopadům zvýšené produkce digestátu předešlo, bude nutné kontinuálně podporovat zavádění vhodných technologií k úpravě digestátu, jeho skladování a aplikaci.

Popis současného stavu využívání biometanu v ČR

1.3 Výroba biometanu v ČR

Biometan se vyrábí z bioplynu odstraněním nežádoucích příměsí, zejména oxidu uhličitého. Obsahově dosahuje čistoty alespoň 95 %. Biometan nabízí výhody zemního plynu, ale bez negativních dopadů spojených s těžbou, dopravou a emisemi fosilního zemního plynu.

Výroba biometanu v České republice byla zahájena v roce 2019, kdy bylo uvedeno do provozu první zařízení. K roku 2024 se tento počet rozrostl na deset.

Tabulka 1: Přehled výroben biometanu v ČR (stav září 2024)

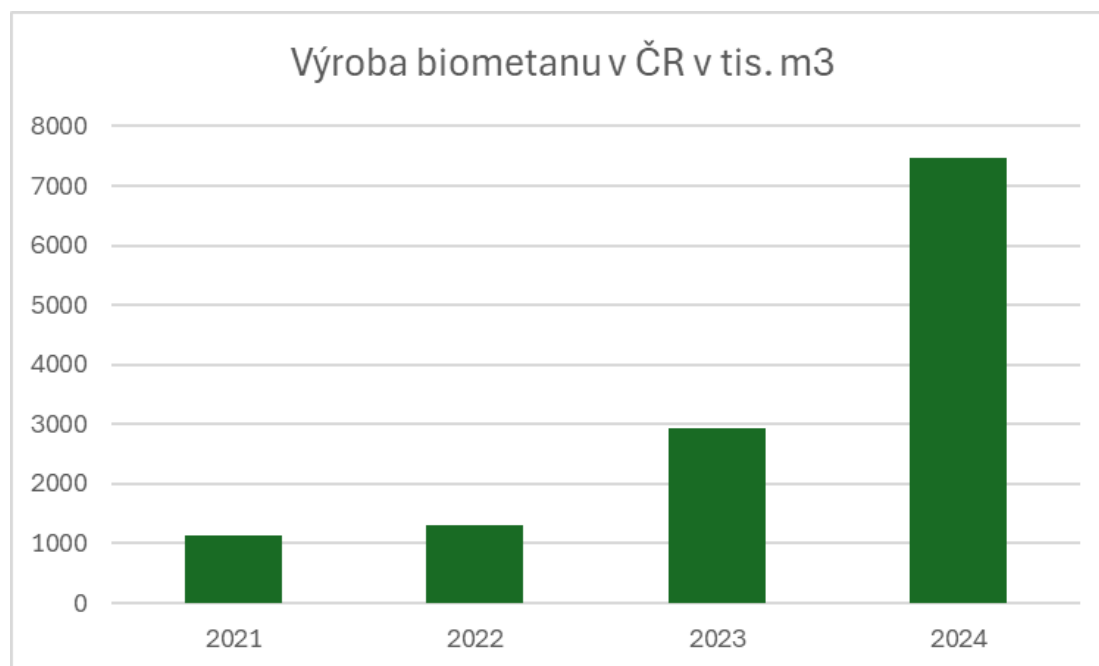
Společnost a lokalita	Rok vydání licence	Instalovaná kapacita (Nm ³ / rok)
Rapotín EFG Green gas s.r.o.	2020	1 600 000
Litomyšl Zemědělské družstvo chovatelů a pěstitelů Litomyšl	2022	1 716 960
Mladá Boleslav COMPAG MLADÁ BOLESLAV s.r.o.	2023	1 275 000
Praha Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	2023	1 280 000
Herálec GASEA, s.r.o.	2023	1 200 000
Havlíčkův Brod Vodovody a kanalizace Havlíčkův Brod, a. s.	2023	756 500
Horní Suchá Organic technology s.r.o.	2023	2 890 000
Jarošovice KOMPOSTÁRNA JAROŠOVICE, s.r.o.	2024	3 500 000
Vyškov, EFG Green gas s.r.o	2024	2 490 000
Rakvice BPS Rakvice s.r.o.	2024	1 000 000
Celkem		17 708 460

Zdroj: databáze ERÚ, biom.cz

Několik biometanových stanic je v procesu plánů či výstavby např. projekt Krákořice (Olomoucký kraj), Mořice (Olomoucký kraj) či Dobré pole (Jihomoravský kraj), toto množství však aktuálně nestačí pro naplňování národních cílů. Rozvoj biometanu v České republice za posledních několik let zaostává za ambiciózními cíli stanovenými v NEKP. Dle verze plánu z roku 2019 by ČR měla aktuálně produkovat 78 mil. Nm³ biometanu.² Maximální celkový aktuální roční výkon deseti českých zařízení se pohybuje 17,7 mil. Nm³ biometanu. Roční produkce za rok 2024 dosáhla 7,5 mil. m³. Zásadním omezením odbytu biometanu jsou jeho výrobní náklady, které byly doposud v ČR ve srovnání s cenou importovaného biometanu výrazně vyšší, než jaké by provozovatelé pro provoz potřebovali. V oblasti dopravy v ČR převládá využívání biometanu z dovozu.

² Nm³ (normální metr krychlový) označuje objem plynu za standardních podmínek, tj. při teplotě 0 °C a tlaku 101,325 kPa. Použití této jednotky zajišťuje konzistentní srovnání objemů plynů, které mohou měnit své vlastnosti v závislosti na teplotě a tlaku.

Graf 3: Vývoj výroby biometanu v ČR

Zdroj: Roční zpráva o provozu plynárenské soustavy, ERÚ

Novela zákona o podporovaných zdrojích energie zavedla od roku 2022 podpůrný rámec pro výrobu biometanu. Notifikace nové podpory se nad očekávání všech protáhla, a navíc přináší zásadní limity v podobě platnosti schématu podpory jen do konce roku 2025 a zastropování dvou zařízení ročně, realizovaných velkými podniky (včetně měst a obcí). Energetický regulační úřad stanovil provozní podporu biometanu pro zdroje uvedené do provozu v roce 2023, 2024 a 2025. Tato podpora je nicméně využívána jen minimálně. Od roku 2026 bude zaveden nový systém provozní podpory pomocí aukčního bonusu.

Překážky a předpoklady rozvoje biometanu v ČR

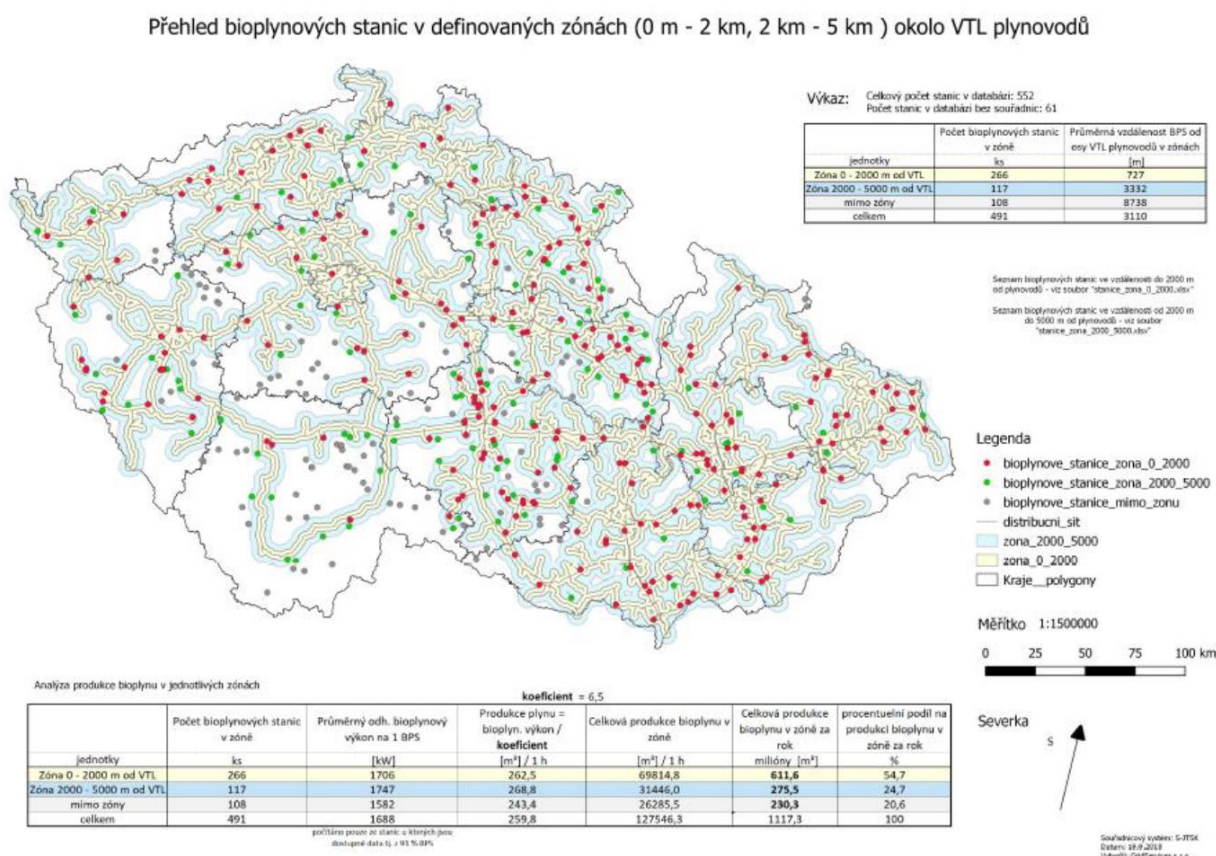
1.4 Transformace bioplynových stanic

V současné době má Česko zhruba 574 bioplynových stanic, z toho 400 zemědělských stanic, přes 100 komunálních a průmyslových čistíren odpadních vod s produkcí kalového plynu a téměř 70 výroben s produkcí skládkového plynu. Většina dnes vyráběného bioplynu je používána k výrobě elektřiny a v části případů je též využito teplo nejen pro vlastní potřebu, ale také k vytápění obcí, průmyslových areálů či farem. Významná část tepla však využita není a ČR tak ztrácí zhruba 1 TWh energie ročně.

V rámci rozvoje výroby biometanu NEKP předpokládá, že do roku 2030 by se přibližně polovina vyrobeného bioplynu používala pro výrobu biometanu. Celkově se uvažuje, že by se postupně celková výroba bioplynu zvýšila ze současných 1 300 mil. Nm³ na 1 470 mil. Nm³, tj o cca 12 %.

Předpokládá se, že na biometanové stanice se budou konvertovat zejména bioplynové stanice, které mají nízké využití užitečného tepla, a zvláště budou vznikat biometanové stanice tam, kde je dobrý přístup k plynárenské síti, tzn. cca do 2 až 3 km od plynárenské sítě. Celkově to odpovídá cca 50–60 % stávajících stanic.

Obrázek 2: Možnosti připojování bioplynových stanic do vysokotlakých plynovodů

Zdroj: Posouzení dekarbonizace dálkového vytápění v Česku, MPO, září 2024

Indikativní informace k možné konverzi bioplynových stanic na výrobu biometanu v ČR lze nalézt v Souhrnné zprávě o potenciálu výroby biometanu v České republice a v jednotlivých krajích ČR, která byla součástí o projektu CK01000131 – Podmínky reálného uplatnění biometanu v dopravě (TA ČR).

Výstupem z projektu je i mapa vhodných zdrojů pro výrobu biometanu a přehled podmínek přechodu bioplynových stanic na výrobu biometanu.

Výsledky studie uvádějí, že z počtu 398 posuzovaných bioplynových stanic je 36 zařazeno do nejlepší kategorie A. Tyto stanice jsou nejvhodnější pro budoucí výrobu biometanu z hlediska vzdálenosti připojení k vysokotlakému plynovodu, bariér, vlastnických poměrů nebo dostupnosti odpadů. 80 bioplynových stanic je zařazeno do kategorie B, které lze připojit k vysokotlakému plynovodu a je vhodné zvažovat výrobu biometanu. Do kategorie C je zařazeno 92 bioplynových stanic, u kterých existují větší bariéry pro budoucí připojení i provoz. 113 bioplynových stanic je nevhodných pro připojení. Zbýlých 77 bioplynových stanic nebylo po prozkoumání terénu, vzdálenosti přípojky či místních bariér hodnoceno vůbec. Výstupy této studie mohou být jedním z podkladů pro rozhodování o tom, které bioplynové stanice budou vhodnější pro výrobu biometanu. Nicméně rozhodnutí o transformaci je i bude rozhodnutím majitelů bioplynových stanic reagujících na regulační a ekonomické podmínky, které bude stát upravovat.

1.5 Napojení biometanových výroben na plynárenskou síť

Jedním z klíčových aspektů rozvoje biometanu v České republice je napojení biometanových výroben na plynárenskou síť. Tento proces je technicky náročný a vyžaduje splnění přísných technických a legislativních podmínek a představuje významnou bariéru pro výrobce biometanu. Bude nutné počítat s náklady na připojení k síti, které představují další finanční a technickou výzvu, jsou však z velké části pokryty pomocí mechanismu tzv. odkupu těžebních plynovodů prostřednictvím provozovatelů distribuční soustavy, k níž se výroby biometanu primárně připojují. Aby mohl být biometan vtlačén do plynárenské distribuční sítě, musí splňovat normy na kvalitu, zejména v oblasti čistoty, tlaku a obsahu vlhkosti či dalších nečistot (nežádoucí chemické látky). Biometan musí být upraven na kvalitu srovnatelnou se zemním plynem, aby byl plně kompatibilní s existující plynárenskou infrastrukturou. Požadavky na kvalitu jsou opodstatněné, i když a zvyšují náklady na jeho výrobu a distribuci. Podmínky připojení může případně zjednodušit změna legislativy týkající se odchylky aktuální a účtované hodnoty spalného tepla.

Pro snížení nákladovosti provozu a zvýšení efektivity výroben biometanu a jejich připojitelnosti k plynárenské soustavě bude snaha výrobců vtlačet plyn do co nejnižší tlakové úrovně plynovodů, tzn. středotlaké či nízkotlaké distribuční sítě. Připojování výroben ke středotlaké distribuční síti si ale vyžádá poměrně vysoké investiční, ale i provozní náklady na vybudování zařízení ke kompresi a přepouštění biometanu z tlakové úrovně do 4 bar do tlakové úrovně nad 4 bary, a to na straně provozovatelů distribučních soustav. To je nezbytné posoudit, zda to je ekonomicky efektivnější než přímé připojení výroby biometanu na tlakovou úroveň nad 4 bary, a to nejenom z pohledu nákladů na straně výrobce, ale i provozovatele distribuční soustavy.

Aby bylo možné efektivně rozvíjet sektor biometanu, je třeba zvážit zjednodušení procesu napojování výroben na distribuční síť, zkrátit povolovací procesy výroben biometanu, a to nejenom z hlediska stavebního zákona ale i z hlediska enviromentálních zákonů a zlepšit podporu v oblasti technických inovací a finančních pobídek. To zahrnuje také investice do modernizace plynárenské infrastruktury a podporu rozvoje nových připojovacích bodů, což usnadní napojování dalších biometanových výroben.

1.6 Potenciál biomasy

Aktualizovaný NEKP předpokládá, že do roku 2030 dojde k nárůstu produkce bioplynu o cca 12 %, tj. na 1 470 mil. Nm³. Z tohoto množství bude vyrobeno 491 mil. Nm³ biometanu, přičemž zbytek bude standardně využit pro výrobu elektřiny z bioplynu, která by se však měla zaměřit na poskytování flexibility. Úměrně nárůstu celkové výroby bioplynu bude narůstat i potřeba biomasy jako suroviny pro výrobu bioplynu. Cílem transformace na výrobu biometanu je zvýšení podílu biologicky rozložitelných odpadů, které jsou v současnosti převážně kompostovány, ve výrobnách biometanu.

Potenciál komunálních odpadů

Na začátku roku 2025 probíhá v rámci meziresortního připomínkového řízení projednávání nového Plánu odpadového hospodářství České republiky na období 2025–2035. Plán vychází z Evropské i národní legislativy. S postupným omezováním skládkování a zvyšujícím se podílem vytříděného biologicky rozložitelného odpadu ze směsného komunálního odpadu v následujících letech se očekává nárůst dostupné separované biologické složky. Tento odpad bude využíván hlavně pro výrobu bioplynu, výrobu biometanu a kompostování. Nicméně nelze očekávat, že by tento plán definoval přesné rozdělení na jednotlivé využití.

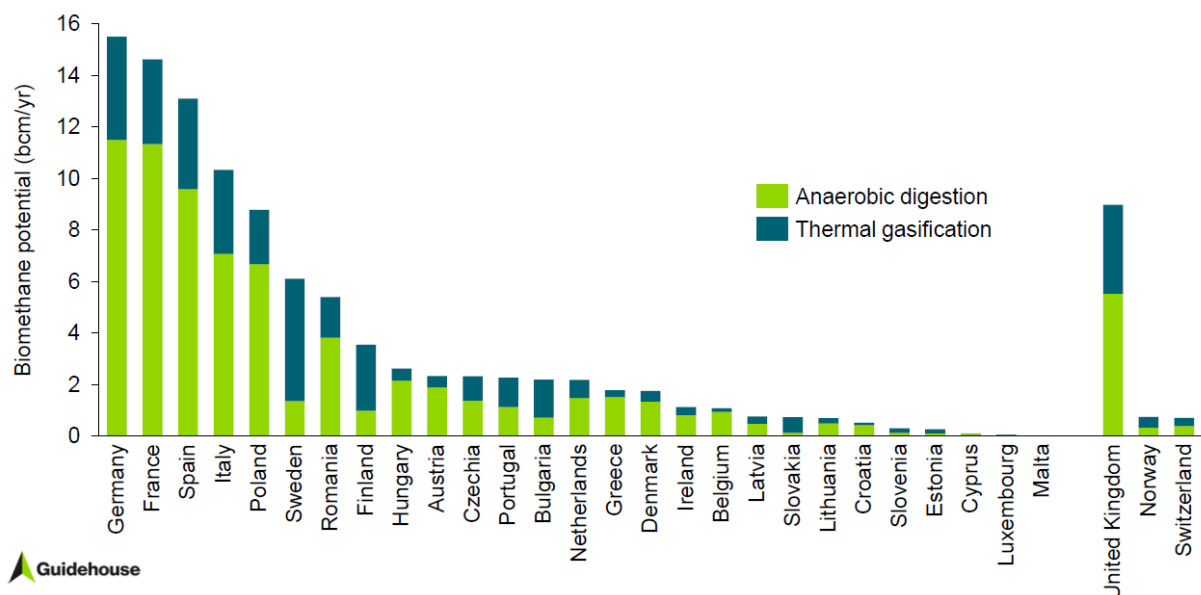
Určitý potenciál definuje výše zmiňovaná studie projektu Podmínky reálného uplatnění biometanu v dopravě. Z ní vyplývá, že v celé České republice je produkce odpadů vhodných pro zpracování v bioplynových stanicích cca 4,96 mil. tun, z tohoto množství je ale 2,8 mil. tun ve směsném komunálním odpadu, který je velice obtížně upravitelný pro zpracování v bioplynových stanicích. Potenciál teoretické produkce biometanu vyrobeného ze všech produkovaných odpadů ve všech krajích činí cca 217 mil. Nm³/rok (z tohoto množství připadá 55 mil. Nm³ biometanu na produkci veškerého směsného komunálního odpadu v krajích). Studie dále uvádí, že při zohlednění roční výroby biometanu dle výkonu bioplynových stanic a jejich reálné využitelnosti vyjádřené koeficienty (od 100 % v kategorii A po 40 % v kategorii D), vyjde reálný potenciál výroby biometanu ve stávajících bioplynových stanicích na cca 353,5 mil. m³ NM/rok.

Jednou z dalších technologií ke zvýšení výroby biometanu může být kofermentace biologicky rozložitelného komunálního odpadu v anaerobních reaktorech kalových koncových čistíren odpadních vod. Tento přístup umožňuje efektivnější využití existující infrastruktury a přispívá k optimalizaci ekonomiky provozu těchto zařízení. Zároveň může pomoci zlepšit materiálové toky v odpadovém hospodářství a přispět k vyšší produkci bioplynu a potažmo biometanu. Studie: Potenciál výroby biometanu v roce 2040

Studie *Biogases towards 2040 and beyond*³, zveřejněná v roce 2024 Evropskou bioplynovou asociací zkoumala potenciál výroby biometanu v Evropě. Autoři využili data z národních studií, evropských statistik a výzkumných projektů zaměřených na surovinový potenciál různých druhů biomasy. Při analýze kapacity biomasy byla zohledněna zejména dostupnost organických odpadů, zemědělských zbytků, hnoje a energetických plodin, přičemž velký důraz byl kladen na využití tzv. druhotných surovin a odpadních materiálů. Klíčovými vstupními surovinami v roce 2040 budou meziplodiny (42 %), dále hnůj a kejda (19 %) a zemědělské zbytky (19 %). Dohromady budou tyto suroviny představovat 81 % z celkového množství používaných vstupních surovin. Jako další vstupní suroviny budou používány energetické plodiny pěstované na nevyužívané půdě, a zbytky z lesnictví a zemědělství. Potenciál výroby biometanu pro ČR v roce 2040 je ve studii uveden ve výši 2 320 mil. Nm³ ročně v kombinaci technologií anaerobní digesce a termického zplyňování.

Obrázek 3: Potenciál výroby biometanu v Evropě

³ <https://www.europeanbiogas.eu/biogases-towards-2040-and-beyond/>

Zdroj: studie *Biogases towards 2040 and beyond*

Důležitou surovinou pro výrobu pokročilého biometanu jsou také vedlejší živočišné produkty, definované v nařízení (ES) č. 1069/2009, o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu a získané produkty, které nejsou určeny k lidské spotřebě, a o zrušení nařízení (ES) č. 1774/2002 (nařízení o vedlejších produktech živočišného původu).

Potenciál udržitelných surovin ze zemědělství není aktuálně na české úrovni detailně zpracován.

1.7 Uplatnění biometanu v dopravě

V České republice existují příznivé podmínky pro využití biometanu v dopravě jak v podobě bioCNG, tak i v podobě bioLNG. Rozšíření tohoto potenciálu však naráží na různé koncepční, legislativní a technické bariéry. K naplnění tohoto potenciálu je nezbytný aktivní přístup všech zúčastněných stran – od státní správy přes výrobce, distributory, uživatele vozidel až po plynárenské společnosti a provozovatele plynových stanic. Pro dlouhodobý a úspěšný rozvoj obnovitelných paliv v dopravě je klíčové zachovat neutrální přístup ke všem alternativním palivům, zajistit rovné podmínky pro nízkoemisní paliva a sladit míru a popřípadě podobu jejich podpory s dobrou praxí ve vyspělých státech EU. Aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility předpokládá využití biometanu zejména ve formě bioCNG a bioLNG jako náhrady za fosilní CNG a LNG. Biometan má v dopravě zásadní potenciál, zejména pro dekarbonizaci těžké nákladní dopravy a snižování emisí v městské hromadné a regionální autobusové dopravě. Plán zahrnuje také opatření na podporu rozvoje infrastruktury pro čerpání těchto paliv. Nově přijatá směrnice RED III stanovuje cíl postupného přechodu na biometan, který by měl nahradit fosilní zemní plyn. Pro bioLNG se předpokládá spotřeba mezi 5,9 a 7 PJ, což odpovídá zhruba 110–130 tisícům tunám bioLNG, zatímco u bioCNG je cílem dosáhnout přibližně 4,5 PJ, tedy zhruba 130 mil. m³ biometanu.

Dle výsledků projektu MOSUMO, jehož řešitelem je konsorcium vedené VŠCHT, je pro naplnění závazků ČR vyplývajících ze směrnice RED III a strategie definované ve Vnitrostátním plánu České republiky pro oblast energetiky a klimatu a NAP ČM zapotřebí zajistit min. 4 000 nákladních vozidel na bioLNG do roku 2030. S takto vysokým počtem vozidel též počítá 2. Aktualizace národního akčního plánu čisté mobility 2024. V ČR je v současné době registrováno cca 150 plynových vozidel v kategorii N3>12 t. Původní cíle NAP ČM růstu počtu plynových vozidel z roku 2020 se však nenaplnily. Pořizovací ceny těchto vozidel jsou vyšší oproti odpovídajícím naftovým vozidlům. Pro zadavatele poptávky po přepravních službách a dopravce je proto nutné vytvořit ekonomicky racionální podmínky a motivovat je tak k přechodu na vozidla na bioLNG jako náhrady za naftová nákladní vozidla.

Kromě výroby je potřeba zajistit odpovídající spotřebu biometanu v dopravě, tedy maximalizovat využití stávajícího vozového parku (osobní vozy, autobusy, nákladní vozidla) a podpořit pořízení dalších vozidel v segmentu CNG, zejména autobusů a nákladních vozidel včetně motivace k postupnému přechodu na bioLNG.

Zkapalňovací stanice LNG

Možná výstavba zkapalňovacích stanic LNG v České republice by přinesla významné přínosy pro domácí trh. Rozvoj takových zařízení by diverzifikoval zdroje zkapalněného plynu, posílil by zásobování v rámci ČR a snížil závislost na zahraničních terminálech. Výrazně by se tím zkrátily transportní vzdálenosti – v současnosti nejbližší terminál, který je v Polsku, se nachází přibližně 800 km od hlavních míst spotřeby v ČR. Výstavba domácích zkapalňovacích stanic by přispěla také ke stabilitě a vysoké kvalitě dodávek, jelikož dlouhý transport LNG při teplotě $-162\text{ }^{\circ}\text{C}$ může vést k nežádoucímu ohřívání a zvyšování tlaku, což negativně ovlivňuje jeho kvalitu. Otázkou zůstává ekonomická stránka těchto stanic – pokud by měly sloužit výhradně pro biometan, nemuselo by pro investory být ekonomicky výhodné takovou stanici stavět.

1.8 Poptávka po biometanu

Zásadním předpokladem pro rozvoj výroby biometanu v České republice je dlouhodobý výhled na stabilní a dostatečnou poptávku. Nedostatečná domácí poptávka představuje v současnosti jednu z hlavních překážek rozvoje tohoto odvětví. Podle dostupných tržních informací je většina vyrobeného biometanu prodávána na zahraniční trhy, což je způsobeno vyšší poptávkou a vyššími cenami v některých evropských zemích. Tento prodej probíhá v rámci systému certifikátů původu – fyzicky biometan zůstává v ČR, kde je smícháván s běžným zemním plynem v distribuční síti, avšak certifikáty dokládající původ umožňují jeho započítání jako obnovitelné energie v zemi, kde je spotřebován. Tento model podporuje naplňování cílů v jiných zemích, ale nepřispívá dostatečně k cílům ČR, kde byl biometan skutečně vyroben.

Trh s biometanem v ČR se nerozvíjí, což vede k omezené konkurenci a pomalejšímu rozvoji sektoru, zejména v oblasti dopravy, kde jsou flotily vozidel na bioCNG a bioLNG zatím velmi omezené. Nedostatečná podpora poptávky brzdí zejména těžkou nákladní dopravu a městskou hromadnou dopravu, kde biometan představuje významný potenciál pro snižování emisí.

V rámci proběhlé novelizace energetického zákona (tzv. LEX OZE 3,) byla schválena regulace, která zahrnuje systém certifikátů původu a stanovení cílů pro podíl biometanu v palivech. Certifikace původu zde hraje klíčovou roli – umožňuje výrobcům doložit, že jejich biometan pochází z obnovitelných zdrojů a splňuje kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů, což je podmínkou pro jeho započítání do závazků vyplývajících z evropské legislativy, jako je směrnice RED III.

Vytvoření stabilní domácí poptávky si vyžádá koordinovaný přístup a dlouhodobou podporu nejen ze strany státu, ale i ze strany veřejných institucí a soukromého sektoru. Pro podporu rozvoje infrastruktury čerpacích stanic na bioCNG a bioLNG bude nezbytné rozšířit investiční programy a poskytovat pobídky pro provozovatele vozových parků včetně městských a dálkových autobusů. Opatření směřující k rozvoji domácí poptávky by také měla zajistit, že biometan vyrobený v ČR bude prioritně spotřebováván na českém trhu, čímž se zajistí maximální přínos pro snižování emisí v souladu s klimatickými cíli ČR a EU.

1.9 Role stanic ve výrobě elektřiny a tepla

S transformací bioplynových stanic na produkci biometanu bude docházet k úbytku využití bioplynu pro výrobu elektřiny a tepla.

Pro netransformované bioplynové stanice je žádoucí podpořit zvýšení flexibility výroby elektřiny, například zavedením či rozšířením zásobníků horké vody, které umožní efektivnější využití tepla a navýšení instalovaného elektrického výkonu. Taková opatření budou klíčová pro budoucí požadavky elektroenergetiky.

Navržená pravidla podpory by měla prioritizovat motivaci transformovat stanice na výrobu biometanu a pro již transformované prioritizovat výrobu biometanu.

1.10 Technologie využití CO₂

Bioplynové stanice představují ideální zdroj koncentrovaného biogenního CO₂, který tvoří přibližně 40 % bioplynu. Při úpravě bioplynu na biometan vzniká kromě samotného biometanu velmi čistý proud CO₂, který lze efektivně zachytávat a dále využívat. Proces separace CO₂ z bioplynu je oproti jiným zdrojům, jako jsou teplárny nebo průmyslové spalovny, výrazně výhodnější. Díky absenci nežádoucích spalín a příměsí je CO₂ z bioplynu vysoce čistý, dosahující koncentrace nad 98 %, což výrazně snižuje náklady na jeho další úpravu a zpracování.

Technologie BECCS (Bioenergy with Carbon Capture and Storage) a BECCU (Bioenergy with Carbon Capture and Utilization) nabízejí v současnosti nejdostupnější a nejefektivnější způsob získávání biogenního CO₂ z bioplynu. Zachycený CO₂ z procesu čištění bioplynu může být využit v široké škále aplikací. Patří sem výroba syntetických paliv prostřednictvím metanizace, kdy CO₂ reaguje s vodíkem získaným elektrolýzou z obnovitelných zdrojů, čímž vzniká metan využitelný v dopravě nebo energetice. Mezi další příklady využití patří sycení nápojů, chlazení v potravinářství, výroba chemikálií a polymerů. Významným potenciálem je rovněž využití zachyceného CO₂ ve skleníkovém hospodářství, kde přispívá k růstu plodin, a při výrobě stavebních materiálů, například betonových směsí.

Zahraniční příklad ukazuje bioplynová stanice Korskro v Dánsku, která ročně zpracuje přibližně 500 000 tun biomasy, převážně hnoje, kejdy a zemědělských zbytků. Během čištění bioplynu na biometan se v této stanici zachytí 16 250 tun biogenního CO₂, který je následně přečištěn a dodán do potravinářského průmyslu.⁴

Ekonomika provozu bioplynových stanic může být díky využití CO₂ výrazně zlepšena. Zachycený CO₂ představuje dodatečný zdroj příjmů, který snižuje celkové provozní náklady. Pokud by Česká republika dosáhla roční produkce 500 milionů m³ biometanu, mohlo by být zachyceno 400 milionů m³ (0,8 mil. tun CO₂) biogenního CO₂.

Téma využití technologií BECCS a BECCU by mělo být dále analyzováno na základě zahraničních zkušeností a podporováno prostřednictvím vědeckého výzkumu či pilotních projektů.

Návrhy opatření pro rozvoj biometanu

1.11 Provozní podpora pomocí aukčního bonusu

Podpora biometanu v České republice, jak je součástí schválené novelizace LEX OZE 3 (novela energetického zákona a dalších – sněmovní tisk č. 656, bude poskytována prostřednictvím systému aukčního bonusu. Tento bonus bude výrobcí biometanu poskytován měsíčně, na základě vyrobené energie ve formě biometanu. Referenční aukční cena, respektive aukční bonus, bude stanovena v korunách na megawatthodinu a bude fixní po dobu 15 let, s možností pravidelné valorizace stanovené vyhláškou.

Za organizaci aukcí a stanovení jejich pravidel bude odpovědné Ministerstvo průmyslu a obchodu. Mezi základní podmínky patří minimální podíl pokročilého biometanu na celkové výrobě. Součástí nové

⁴ Biogenic CO₂ from the biogas industry <https://www.europeanbiogas.eu/biogenic-co2-from-the-biogas-industry/>

regulace bude i mechanismus snižování emisí skleníkových plynů, který bude založen na certifikaci udržitelnosti v souladu se směrnicí o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (RED).

Dle zákona č. 165/2012 Sb., je podpora pro nové a modernizované výroby energií i biometanu „aktivována“ (včetně stanovení parametrů podpory) minimálně na následující 3 roky prostřednictvím nařízení vlády č. 189/2022 Sb., o vymezení rozvoje podporovaných zdrojů energie. Do vyhlášených výzev k podání nabídky v aukci bude zároveň zapracován mechanismus snížení podpory o možnou výši investiční podpory, dle mechanismu schváleného ve vládním usnesení č. 961/2024. Evropskou komisí byla schválena notifikace současné podpory pro biometan v říjnu 2023. Systém se zaměřuje na podporu jak nových biometanových zařízení, tak i přeměn stávajících bioplynových stanic na výrobu biometanu. Celkový rozpočet tohoto schváleného programu v notifikaci činí až 56,8 miliard korun a jeho platnost je do konce roku 2025.

O1: Zavedení provozní podpory biometanu, která bude motivační a její provádění a případná úprava	
Popis	Zavedení funkční a stabilní provozní podpory formou aukčního bonusu v souladu s ustanoveními evropské legislativy. Schválení novely zákona o podporovaných zdrojích energie. Notifikace podpory a její schválení Evropskou komisí.
Gestor	MPO
Spolupráce	MŽP, MZe, ERÚ, OTE
Termín	2025
Kritéria plnění	Zavedení mechanismu provozní podpory, který generuje nové biometanové projekty, notifikace provozní podpory a vypsání aukcí v od 1. ledna 2026. Provoz minimálně 100 funkčních a provozovaných biometanových stanic do roku 2029 (v souladu s NAP ČM)

1.12 Záruky původu biometanu a schéma kritérií udržitelnosti

Schválená novela energetického zákona (tzv. LEX OZE 3 Zákon č. 87/2025 Sb.) obsahuje důležitá opatření týkající se záruk původu pro biometan a způsobu prokazování plnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů z biometanu. Tato opatření jsou klíčovou součástí snahy České republiky o transpozici evropské směrnice RED III, která stanovuje pravidla pro certifikaci a sledování obnovitelných plynů, jako je biometan.

Novela reguluje systém záruk původu, který má zajistit transparentní a ověřitelné prokazování původu biometanu a dalších obnovitelných plynů v souladu s evropskými normami. Záruky původu budou využívány k doložení, že dodaný plyn pochází z obnovitelných zdrojů a splňuje kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů, jak požaduje směrnice RED III. Tyto záruky původu budou klíčové pro obchodování s biometanem, zejména pokud jde o uplatnění biometanu v dopravě a energetice.

V systému navrženém Ministerstvem průmyslu a obchodu bude záruky původu vydávat operátor trhu na základě splnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů, které doloží biometanové výroby pomocí dokumentů vydaných v rámci tzv. dobrovolných systémů schválených Evropskou komisí (dokument PoS – Prohlášení o splnění kritérií udržitelnosti). Tyto záruky původu budou moci následně např. dodavatelé plynů pohonných hmot použít pro prokázání, že dodaný plyn splňuje kritéria udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů a je tak zohlednitelný do plnění jejich povinnosti zajištění minimálního podílu pokročilého biometanu a minimálního snížení emisí skleníkových plynů z dodaných pohonných hmot. Významným prvkem je zde oddělení hmotného toku plynu od certifikačního toku dokumentů, což by mělo zjednodušit celý proces obchodování s biometanem, přičemž tento systém má být v souladu s evropskou legislativou.

O2: Zavedení a provozování systému záruk původu a schéma kritérií udržitelnosti	
Popis	Vytvoření systému záruk původu pro biometan a systému prokazování plnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů, který zajistí sledovatelnost a transparentnost původu biometanu vyráběného a spotřebovávaného v České republice. Systém umožní prokazovat, že biometan plní všechna kritéria obsažená ve směrnici RED III, a podpoří jeho využití v rámci plnění národních a evropských klimatických cílů. Příprava a vydání sekundární legislativy vyplývající ze schválené novely LEX OZE 3 (Zákon č. 87/2025 Sb.). Nastavený systém bude propojen s evropskou databází pro obchodování s biometanem „Union database (UDB)“ a umožní tak přeshraniční obchod s biometanem.
Gestor	MPO
Spolupráce	MŽP, OTE, ERÚ
Termín	2026
Kritéria plnění	Vydání sekundární legislativy vyplývající z novely LEX OZE 3.

1.13 Investiční podpora

V současnosti existují či se připravují následující programy, které různě podporují rozvoj využití biometanu.

Podpora bioplynu a biometanu v rámci 61. výzvy OPŽP

V roce 2024 byla uzavřena 61. výzva Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), zaměřená na podporu odpadových bioplynových a biometanových stanic. Z celkových 7 podpořených projektů se však pouze jeden zaměřuje na produkci biometanu, konkrétně bioplynová a biometanová stanice Mořice (dotace 119 mil. Kč). Celková výše schválených dotací v rámci výzvy činila 463 mil. Kč (způsobilé výdaje 873 mil. Kč.)

Podpora biometanu z Modernizačního fondu – program GREENGAS

V rámci snahy o rozvoj obnovitelných zdrojů energie bude investiční podpora výroby a infrastruktury pro biometan zajišťována prostřednictvím programu **GREENGAS**, financovaného z Modernizačního fondu. Tento program, spravovaný Státním fondem životního prostředí ČR, cílí na podporu projektů v oblasti obnovitelných plynů a kapalných paliv, včetně biometanu.

Podpora z programu **GREENGAS** se vztahuje nejen na výstavbu nových bioplynových stanic a úpraven bioplynu na biometan, ale i na infrastrukturu pro přepravu, skladování a distribuci obnovitelných plynů. Důležitou součástí této podpory jsou technologie zaměřené na snížení emisí, urychlení dekarbonizace průmyslu a energetiky, včetně teplárenství a dopravy.

Podpora biometanu v rámci OP TAK – Výzva I

Jednokolová výzva *Obnovitelné zdroje energie – vtláčení biometanu (Výzva I)* v rámci OP TAK se zaměřuje na projekty zaměřené na výrobu biometanu a jeho vtláčení do plynárenské soustavy. Na tuto výzvu je vyčleněna **1 mld. Kč**, přičemž příjem žádostí byl ukončen 31. ledna 2025. Přijato bylo 15 projektů s celkovým požadavkem na podporu ve výši přibližně 600 milionů korun, což představuje 60 % alokované částky.

Program MZe v rámci projektové intervence 37.73

Zaměřuje se na podporu technologických investic v zemědělství, které přesahují zákonné požadavky na snižování emisí skleníkových plynů a amoniaku (NH₃). Program podporuje technologie, které zlepšují mikroklima stájí, snižují emise z živočišné výroby a umožňují přesné dávkování dusíku či výstavbu koncových skladů digestátu a fugátu a instalace pro akumulaci bioplynu. V roce 2024 bylo podáno 527 žádostí s celkovou výší dotace přibližně 2,4 mld. Kč. Na jaře roku 2025 se plánuje nové otevření tohoto programu.

O3: Investiční podpora	
Popis	Na základě zkušeností a aktuálních potřeb a se zohledněním provázanosti s provozní dotací a trhem certifikátů zajistit koordinaci a pokračování investiční podpory pro výstavbu biometanových stanic, biometanové infrastruktury a dalších opatření podporujících biometan, formou dotací nebo jiných nástrojů. U relevantních případů zvážit úpravu podmínek, aby podporu mohly získat všechny právní subjekty v sektoru.
Gestor	MPO, MŽP, MZe
Spolupráce	
Termín	2025
Kritéria plnění	Investiční podpory generují dostatek nových investičních projektů, aby byla podpora plně využita.

1.14 Podpora poptávky pomocí implementace směrnice RED III zajištěním minimálního podílu biometanu v dopravě

V rámci proběhlé novelizace tzv. LEX OZE 3 (Zákon č. 87/2025 Sb.) byla schválena novela zákona o podporovaných zdrojích energie, která transponuje požadavky evropské směrnice RED III do české legislativy, čímž vytváří rámec pro zajištění postupného růstu podílu pokročilého biometanu a obnovitelných paliv nebiologického původu v dopravě.

Novela zavádí povinnost pro dodavatele plyných pohonných hmot zajistit minimální podíl těchto obnovitelných zdrojů ve výši 1,25 % od roku 2026, přičemž tento podíl bude postupně růst na 5,5 % do roku 2030. Z toho minimálně 1 % musí pocházet z obnovitelných paliv nebiologického původu, jako je obnovitelný vodík či syntetická paliva.

Navrhovaná novela dále zavádí povinnost pro dodavatele plyných pohonných hmot snižovat emise skleníkových plynů z jimi dodaného zemního plynu. Výše povinného snížení emisí počíná na 6,25 % v roce 2026 a postupně narůstá až na 11 % v roce 2030.

O4: Minimální podíl obnovitelných paliv v dopravě	
Popis	Navrhovaná novela zákona o podporovaných zdrojích energie zavádí požadavky směrnice RED III, které ukládají dodavatelům plyných pohonných hmot povinnost zajistit minimální podíl pokročilého biometanu a obnovitelných paliv nebiologického původu v dopravě. Dodavatelé plyných pohonných hmot budou povinni dosáhnout minimálního podílu pokročilého biometanu a obnovitelných paliv nebiologického původu ve výši 1,25 % do roku 2026, s postupným růstem na 5,5 % do roku 2030. Dále budou povinni snížit emise skleníkových plynů z jimi dodaného zemního plynu minimálně o 6,25 % od roku 2026 s postupným nárůstem až na hodnotu 11 % v roce 2030.
Gestor	MPO
Spolupráce	MŽP, MD
Termín	2030, kontrolní termín 2026
Kritéria plnění	Novelizovaný zákon bude schválen a povede k úspěšnému dosahování předepsaných podílů obnovitelných paliv.

1.15 Podpora poptávky v sektoru dopravy formou dotací na nákup vozidel

O5: Podpora poptávky v sektoru dopravy formou dotací na nákup vozidel	
Popis	Podpora poptávky v sektoru dopravy formou dotací na nákup nových nákladních vozidel a autobusů. Budou analyzovány možnosti podpory vozidel na bioLNG/bioCNG z Modernizačního fondu, případně jiných zdrojů. Součástí analýzy bude i vyhodnocení přínosů zaměření podpory primárně na vozidla ve vlastnictví veřejných institucí; konečný okruh oprávněných příjemců bude stanoven až po dokončení komplexní analýzy nákladové, provozní a environmentální efektivity. Případné dotace budou navrženy v souladu s výhledy vývoje Národního akčního plánu čisté mobility.
Gestor	MŽP
Spolupráce	MD, MMR
Termín	2025
Kritéria plnění	Vyhlášení dotačního programu a alokace potřebných zdrojů. Případná úspěšná notifikace veřejné podpory programu na evropské úrovni a schválení EIB. Nová vozidla podpořená dotací zvyšují poptávku po biometanu.

1.16 Podpora rozvoje zkapalňovací infrastruktury LNG/bioLNG

V současné době v ČR nejsou žádné lokální výrobní zkapalněného plynu a bude tedy zvážena i podpora výstavby zkapalňovacích zařízení. Výstavba a zprovoznění zkapalňovacích stanic LNG v ČR umožní diverzifikaci zdrojů zkapalněného plynu pro tuzemský trh, zkrácení transportních vzdáleností při zásobování plnicích stanic v ČR a zvýšení spolehlivosti a kvality dodávek LNG.

O6: Podpora rozvoje zkapalňovací infrastruktury LNG/bioLNG)	
Popis	Pro připojení zkapalňovací stanice je nutné provést dodatečné úpravy a s tím spojené investice na rozhraní přepravní a distribuční soustavy (jedná se o vznik dalšího přípojného místa). Zkapalňovací stanice umístěná na plynárenské síti v ČR umožní výrobu zkapalněného plynu s certifikací původu bio-LNG. Bude prověřena možnost vypsání dotačního programu na výstavbu zkapalňovací infrastruktury. Bude analyzována možnost podpory s EK/EIB a zdroje financování v OP TAK.
Gestor	MPO
Spolupráce	MŽP, MD,
Termín	2027
Kritéria plnění	Dle výsledků analýz bude rozhodnuto o uskutečnění odpovídající podpory pro plnicí infrastrukturu.

1.17 Analýza zjednodušení povolovacích procesů

O7: Analýza zjednodušení povolovacích procesů	
Popis	V rámci aktivit k podpoře výroby a využití biometanu budou analyzovány možnosti zjednodušení povolovacích procesů či dalších procesních a administrativních překážek rozvoje využívání biometanu. Budou analyzovány zejména následující možnosti: zkrácení lhůt pro rozhodování a vyřízení žádostí, možnost podpory standardizace dokumentace pro povolení, optimalizace procesu připojení na plynárenskou síť (vysokotlakou, středotlakou, nízkotlakou), potřeba legislativního rámce pro urychlení schvalovacího procesu, možnost podpory digitalizace povolovacích procesů či překážky připojování nových biometanových stanic k distribuční soustavě
Gestor	MŽP+MPO
Spolupráce	
Termín	2025
Kritéria plnění	Navržená konkrétní legislativní či jiná opatření.

1.18 Financování opatření

Opatření O1 (provozní podpora) je popisem nové legislativy, která byla schválena v rámci pozměňovacích návrhů k tzv. LEX OZE 3 (Zákon č. 87/2025 Sb.). V rámci popsaného legislativního procesu nebyl pro dotčené pozměňovací návrhy analyzován předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí ČR. Odhad nákladů bude předmětem dalšího jednání při nastavení provozní podpory, která se bude zabývat výše uvedenou novelou zákona, nařízeními vlády a dalšími prováděcími předpisy.

Opatření O2 (systému záruk původu a schéma kritérií udržitelnosti) bude představovat určité náklady spojené s administrativou. Celé opatření vychází z nové legislativy, která byla schválena v rámci k tzv. LEX OZE 3. V rámci popsaného legislativního procesu nebyly pro dotčené pozměňovací návrhy analyzovány možné náklady spojené s administrativou.

Opatření O3 (investiční podpora) popisuje potřebu další investiční podpory ze zdrojů Modernizačního fondu, OP TAK a programu Strategický plán společné zemědělské politiky. Rozsah plánovaných investic ani rozsah veřejné podpory nejsou obsahem tohoto akčního plánu a budou součástí dalších jednání a budou zohledňovat zkušenosti s dosavadní podporou, provázanost s provozní podporou, pravidla jednotlivých programů a obecně evropská pravidla veřejné podpory.

Opatření O5 spočívá v analýze možností investiční podpory nákupu vozidel. Opatření v této fázi nespécifikuje rozsah investic ani odhad veřejné podpory, což bude předmětem dalších jednání.

Opatření O6 spočívá v analýze možností investiční podpory plnicí infrastruktury z programu OP TAK. Rozsah investic a veřejné podpory bude předmětem dalších jednání. Opatření O4 (nastavení cíle pro biometan), O7 (analýza povolovacích procesů), nebudou představovat konkrétní náklady na uskutečnění.

U nákladů státního rozpočtu je vhodné uvažovat o využití výnosů z dražeb emisních povolenek dle platného zákona č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, který byl novelizován zákonem č. 481/2024 Sb.

Realizace navržených opatření je podmíněna dostupnými veřejnými zdroji, kdy dochází k souběhu jejich plánované realizace s konsolidací veřejných financí (viz nařízení vlády č. 189/2022 Sb., § 6 odst. 3.). Vzhledem k charakteru a jejich škálovatelnosti jednotlivých opatření není možné v současné fázi

plánování výši finančních nákladů na jejich plnění podrobně uvést. V souhrnu všech opatření akčního plánu však lze tyto náklady odhadnout v řádu jednotek miliard Kč ročně.

Použitá literatura a zdroje

2. Aktualizace Národního akčního plánu čisté mobility.

Biogases Towards 2040 and Beyond. Guidehouse Europe Ltd., April 2023. Dostupné z:

https://gasforclimate2050.eu/wp-content/uploads/2023/12/Guidehouse_GfC_report_design_final_v3.pdf

Biometan: Nová energie Česka. CZ Biom, Infolist Biometan, 2023. Dostupné z:

<https://www.czbiom.cz/biometan/>

European Biomethane Map 2024, Dostupné z: <https://www.europeanbiogas.eu/european-biomethane-map-2024/>

European Biogas Association (EBA). 2nd EBA Investment Outlook on Biomethane,

<https://www.europeanbiogas.eu/2nd-eba-investment-outlook-on-biomethane/>

Katalog bariér a slabých míst pro využití biometanu v dopravě, 2022, www.biometanet.cz

Manual for National Biomethane Strategies. Guidehouse, Gas for Climate, September 2022. Dostupné z:

https://gasforclimate2050.eu/wp-content/uploads/2022/04/Gas-for-Climate-Action-Plan-for-implementing-REPowerEU_v2.pdf

Politika ochrany klimatu v České republice. Návrh prosinec 2024.

Posouzení trajektorií udržitelného využívání bioenergie v ČR, červen 2024, MPO

Rozvoj podporovaných zdrojů energie do roku 2030, září 2019, MPO

Souhrnná zpráva o potenciálu výroby biometanu v České republice a v jednotlivých krajích ČR, 2022, www.biometanet.cz,

Státní energetická koncepce České republiky. Návrh červenec 2024

Vnitrostátní plán ČR pro oblast klimatu a energetiky. Prosinec 2024.

Seznam zkratek

BPS – Bioplynová stanice

CNG – Stlačený zemní plyn (Compressed Natural Gas)

bioCNG – Stlačený biometan

ERÚ – Energetický regulační úřad

EU ETS – Systém obchodování s emisními povolenkami EU (EU Emission Trading System)

LNG – Zkapalněný zemní plyn (Liquefied Natural Gas)

bioLNG – Zkapalněný biometan

LEX OZE 3 - schválená novela energetického zákona a dalších zákonů - Zákon č. 87/2025 Sb.

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MD – Ministerstvo dopravy

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NAP ČM – Národní akční plán čisté mobility

NEKP – Vnitrostátní plán ČR v oblasti energetiky a klimatu

Nm³ – Normální metr krychlový (měření plynů při standardních podmínkách)

OZE – Obnovitelné zdroje energie

PoSku – Potvrzení o splnění kritérií udržitelnosti

RED – Směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (Renewable Energy Directive)

RFNBO – obnovitelná paliva nebiologického původu

SFŽP – Státní fond životního prostředí

VTL – Vysokotlaká plynárenská síť